

Iránymutatások

az 575/2013/EU rendelet 395. cikkének (1) bekezdése szerinti nagykockázat-vállalásokra vonatkozó határértékek intézmények általi túllépésére vonatkozó kivételes esetek, valamint az 575/2013/EU rendelet 396. cikkének (3) bekezdése szerinti, a megfeleléshez való visszatérésre biztosított idő és az ahhoz szükséges intézkedések értékelésére szolgáló kritériumok meghatározásáról

1. Megfelelési és jelentéstételi kötelezettségek

Az iránymutatások jogállása

1. Ez a dokumentum az 1093/2010/EU rendelet¹ 16. cikke alapján kiadott iránymutatásokat tartalmaz. Az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdése szerint az illetékes hatóságok és pénzügyi intézmények minden erőfeszítést megtesznek azért, hogy megfeleljenek az iránymutatásoknak.
2. Az iránymutatások az EBH azzal kapcsolatos álláspontját ismertetik, hogy mi a megfelelő felügyeleti gyakorlat a Pénzügyi Felügyeletek Európai Rendszerében, vagy hogy miként kell alkalmazni az uniós jogot egy adott területen. Az iránymutatások hatálya alá tartozó, az 1093/2010/EU rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében meghatározott illetékes hatóságok azzal tesznek eleget az iránymutatásoknak, hogy megfelelően beépítik azokat saját gyakorlataikba (pl. saját jogi kereteik vagy felügyeleti folyamataik módosításával), beleértve azokat az eseteket is, ahol az iránymutatások elsősorban intézményekre vonatkoznak.

Jelentéstételi követelmények

3. Az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdése értelmében az illetékes hatóságok 2022.01.03.-ig kötelesek értesíteni az EBH-t arról, hogy megfelelnek-e vagy meg kívánnak-e felelni ezen iránymutatásoknak, és ha nem, úgy tájékoztatniuk kell az EBH-t a meg nem felelés indokairól. Amennyiben a fenti határidőig ilyen értesítés nem érkezik, az EBH úgy tekinti, hogy a szóban forgó illetékes hatóság nem felel meg az iránymutatásoknak. Az értesítéseket „EBA/GL/2021/09” hivatkozással az EBH honlapján található formanyomtatványon kell megküldeni a compliance@eba.europa.eu címre. Az értesítéseket olyan személyek nyújthatják be, akik megfelelő felhatalmazással rendelkeznek arra nézve, hogy illetékes hatóságuk nevében nyilatkozzanak annak megfeleléséről. Az EBH-nak a megfeleléssel kapcsolatban bekövetkező bármely változást is be kell jelenteni.
4. Az értesítéseket az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdésével összhangban közzéteszik az EBH honlapján.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1093/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 12. o.).

2. Tárgy, alkalmazási kör és fogalommeghatározások

Tárgy

5. Ezek az iránymutatások az 575/2013/EU rendelet 396. cikkének (3) bekezdésében foglalt felhatalmazással összhangban meghatározzák azon kritériumokat, amelyeket az illetékes hatóságoknak az 575/2013/EU rendelet 396. cikkének (1) bekezdésében említett kivételes esetek értékeléséhez, valamint akkor kell használniuk, ha egy illetékes hatóság engedélyezi valamely intézménynek az 575/2013/EU rendelet 395. cikkének (1) bekezdésében megjelölt határértékek túllépését. Ezek az iránymutatások továbbá meghatározzák azokat a kritériumokat, amelyeket az illetékes hatóságoknak használniuk kell azon megfelelő idő meghatározásához, amely alatt az intézménynek vissza kell térnie az 575/2013/EU rendelet 395. cikkének (1) bekezdése szerinti nagykockázat-vállalási határértékeknek való megfeleléshez, valamint az e határértékeknek belátható időn belül történő újbóli megfelelés biztosítása érdekében hozandó intézkedések meghatározásához.
6. Ezek az iránymutatások ezenkívül meghatározzák azon további információkat, amelyeket a nagykockázat-vállalási határérték megsértésének az 575/2013/EU rendelet 396. cikkének (1) bekezdésével összhangban történő bejelentése során az illetékes hatóság rendelkezésére kell bocsátani.

Alkalmazási kör

7. Ezeket az iránymutatásokat az 575/2013/EU rendelet 396. cikkének (1) bekezdésében említett kivételes esetek illetékes hatóságok általi értékelése vonatkozásában kell alkalmazni. Az iránymutatásokat alkalmazni kell továbbá annak módjára, ahogy az illetékes hatóságok meghatározhatják azt az időt, amelyet megfelelőnek tartanak a megfeleléshez való visszatéréshez, valamint az annak biztosítása céljából hozandó intézkedéseket, hogy az intézmény belátható időn belül visszatérjen a megfeleléshez, a megfelelési terv benyújtását is ideértve.
8. Ezek az iránymutatások nem alkalmazandók az 575/2013/EU rendelet 395. cikkének (5) bekezdésében megjelölt esetekre, amennyiben az intézmény megfelel az ott rögzített feltételeknek.

Címzettek

9. Ezen iránymutatások címzettjei az 1093/2010/EU rendelet 4. cikke (2) bekezdésének i. pontjában meghatározott illetékes hatóságok és az 1093/2010/EU rendelet 4. cikkének (1) bekezdésében meghatározott pénzügyi intézmények.

Fogalommeghatározások

10. Eltérő rendelkezés hiányában az 575/2013/EU rendeletben és a 2013/36/EU irányelvben használt és meghatározott fogalmak ezekben az iránymutatásokban is az ott használt jelentéssel bírnak.

3. Végrehajtás

Az alkalmazás kezdőnapja

11. Ezen iránymutatások 2022. január 1-jétől alkalmazandók.

4. A nagykockázat-vállalási határértékek megsértésének kivételes esetei, a megfeleléshez való visszatérésre biztosított idő és az ahhoz szükséges intézkedések

12. Az illetékes hatóságnak az 575/2013/EU rendelet 395. cikkének (1) bekezdése szerinti nagykockázat-vállalási határértékek megsértésének bejelentésekor szolgáltatott információk, a 4.2 szakaszban említett információk és az illetékes hatóság rendelkezésére álló egyéb információk alapján a jelen iránymutatások 4.1 szakaszában meghatározott kritériumokon alapuló értékelést kell lefolytatnia.
13. Az illetékes hatóságnak tájékoztatnia kell az intézményt az 575/2013/EU rendelet 395. cikkének (1) bekezdése szerinti határértékek megsértésének orvoslására biztosított időről azt követően, hogy a jelen iránymutatások 4.3 szakaszával összhangban értékelte a megfelelő időt.

4.1 Az 575/2013/EU rendelet 396. cikkének (1) bekezdésében említett kivételes esetek meghatározására szolgáló kritériumok

14. Az 575/2013/EU rendelet 395. cikkének (1) bekezdésében megjelölt határértékek megsértését mindig kivételes esetnek kell tekinteni.
15. Azon helyzet értékelése érdekében, amelyben valamely intézmény túllépte az 575/2013/EU rendelet 395. cikkének (1) bekezdése szerinti határértékeket, az illetékes hatóságnak legalább a következő aspektusokat értékelnie kell:
 - a. A határértékek megsértésének gyakorisága és száma.
 - b. A határértékek megsértésének előreláthatósága.
 - c. Az intézmény ellenőrzésén kívül álló okok, amelyek ahhoz vezettek, hogy nem tudta megakadályozni a határértékek megsértését.

A határértékek megsértésének gyakorisága és száma

16. Az illetékes hatóságnak értékelnie kell, hogy az 575/2013/EU rendelet 395. cikkének (1) bekezdése szerinti határértékek intézmény általi megsértése ritka esemény-e. Az értékelés során figyelembe kell venni a határértékek intézmény általi korábbi megsértésének azon eseteit, amelyek azonos ok miatt következtek be, amelyeket azonos esemény váltott ki, vagy amelyek ugyanazon ügyfelet vagy egymással kapcsolatban álló ügyfelek csoportját érintik.
17. Ha egy intézmény az elmúlt 12 hónapban a határértékek olyan második megsértését jelenti be, amely ugyanazon ügyfelet vagy egymással kapcsolatban álló ügyfelek ugyanazon csoportját

érinti, mint a határértékek első megsértése, az illetékes hatóság dönthet úgy, hogy az esemény nem minősíthető ritkának. Ugyanígy, ha egy intézmény az elmúlt 12 hónapban a határértékek olyan második megsértését jelenti be, amely a határértékek első megsértésével azonos eredetű, az illetékes hatóság dönthet úgy, hogy az esemény nem minősíthető ritkának.

18. Ha egy intézmény az elmúlt 12 hónapban már bejelentette a nagykockázat-vállalási határértékek két olyan megsértését, amelyek eltérő ügyfelet vagy egymással kapcsolatban álló ügyfelek eltérő csoportját érintik, eltérő ok miatt következtek be vagy amelyeket eltérő esemény váltott ki, az illetékes hatóság dönthet úgy, hogy a határértékek megsértésének bármely ezt követő esete (vagy esetei), noha nem összefüggő(ek), nem minősíthető(k) ritka eseménynek.

A határértékek megsértésének előreláthatósága

19. Az illetékes hatóságnak értékelnie kell, hogy a határértékek megsértése előrelátható esemény lett volna-e, ha az intézmény az 575/2013/EU rendelet 393. cikke és az EBH belső irányításról szóló iránymutatásai ² szerinti kötelezettségeivel összhangban megfelelő és hatékony kockázatkezelést alkalmazott volna.
20. Az illetékes hatóságnak azt is mérlegelnie kell, hogy az intézmény lehetett volna-e olyan helyzetben, hogy a rendelkezésre álló információk felhasználásával előre láthassa a határértékek megsértését.
21. Az olyan esetekben, amelyekben a határértékek más intézmények általi azonos vagy hasonló megsértésének esetei következnek be, amelyek azonos oknak lehetnek betudhatóak, az illetékes hatóság arra a következtetésre juthat, hogy a határértékek megsértését előre nem látható esemény okozta.

Az intézmény ellenőrzésén kívül álló okok, amelyek miatt nem tudta megakadályozni a határértékek megsértését

22. Az illetékes hatóságnak értékelnie kell, hogy a határértékek megsértését az intézmény ellenőrzésén kívül álló okok okozták-e. Ez legalábbis feltételezhető lehet a következő esetekben:
- Az intézmény szavatolótőkájének váratlan és jelentős csökkenése, többek között olyan jelentős működési kockázati események – így például külső csalás, természeti katasztrófa vagy világjárvány – hatása következtében, amelyek nem az intézmény belső kontrollmechanizmusainak kudarcához kapcsolódnak.
 - Azokban az esetekben, amelyekben valamely (teljesen vagy részben) mentesített kitétség valamely harmadik fél döntése következtében, amelyet az intézmény nem láthatott előre és nem tudott volna megakadályozni, a továbbiakban már nem mentesíthető.
 - Az alkalmazandó nagykockázat-vállalási szabályozási keretrendszer eltérő értelmezéséhez vezető bírósági vagy közigazgatási határozat, amennyiben az intézménynek nem volt elegendő ideje annak olyan végrehajtására, hogy

² EBH iránymutatás a belső irányításról, EBA/GL/2021/05.

megakadályozza az 575/2013/EU rendelet 395. cikkének (1) bekezdése szerinti határértékek megsértését.

- d. Partnerek/ügyfelek egyesülése vagy partnerek/ügyfelek közötti felvásárlások, azonban csak azokban az esetekben, amelyekben az intézménynek nem volt tudomása az egyesülésről vagy felvásárlásról vagy azt nem láthatta előre, hogy megakadályozza a határértékek megsértését.

23. A határértékeknek a nagykockázat-vállalási keretrendszer téves alkalmazása vagy értelmezése által okozott megsértése általában véve nem minősülhet az intézmény ellenőrzésén kívül álló oknak.

24. Általában véve, ha az illetékes hatóság megállapítja, hogy a határértékek megsértése nem felel meg az e szakaszban meghatározott kritériumoknak, az illetékes hatóság nem biztosíthat 3 hónapról hosszabb időszakot a nagykockázat-vállalási határértékeknek való megfelelés helyreállítására.

4.2 A nagykockázat-vállalási határértékek megsértése esetén az illetékes hatóság rendelkezésére bocsátandó információk

25. Az 575/2013/EU rendelet 395. cikkének (1) bekezdése szerinti nagykockázat-vállalási határértékeket meghaladó kitettségérték e rendelet 396. cikkének (1) bekezdése szerinti bejelentése során, továbbá az illetékes hatóság általi értékelés megkönnyítése érdekében az intézménynek késedelem nélkül rendelkezésre kell bocsátania legalább a következő információkat:

- a. a túllépés összege és a határértékek megsértésének nagysága az alapvető tőkéhez viszonyítva;
- b. az érintett ügyfél neve, és adott esetben a kapcsolatban álló érintett ügyfelek csoportjának neve;
- c. a határértékek megsértése bekövetkezésének időpontja;
- d. a rendelkezésre álló fedezet leírása (még ha hitelkockázat-mérséklési célokra nem is elismerhető), amennyiben van ilyen;
- e. a határértékek megsértése okainak részletes magyarázata;
- f. már végrehajtott vagy tervezett korrekciós intézkedések; és
- g. a nagykockázat-vállalási határértékeknek való megfeleléshez történő visszatéréshez várhatóan szükséges idő.

26. Az illetékes hatóságnak további információkat és magyarázatokat kell kérnie, amennyiben nincs meggyőződve arról, hogy a szolgáltatott információk kellően részletesek ahhoz, hogy lehetővé tegyék a határértékek megsértése konkrét körülményeinek átfogó értékelését.

4.3 Az 575/2013/EU rendelet 395. cikkének (1) bekezdése szerinti határértékeknek való újbóli megfelelésre biztosított megfelelő idő meghatározására szolgáló kritériumok

27. A határértékek intézmény által a 4.2 szakasszal összhangban bejelentett megsértésének értékelését követően az illetékes hatóságnak döntenie kell az 575/2013/EU rendelet 395. cikkének (1) bekezdése szerinti határértékeknek való újbóli megfeleléshez biztosítandó megfelelő időről.
28. Az illetékes hatóság nem biztosíthat az intézménynek 3 hónapnál hosszabb időt a határértékek megsértésének orvoslására, amennyiben megállapítja, hogy a határértékek megsértése ismétlődő jellegű volt, vagy a határértékek megsértésének nagyságrendje alkalmas arra, hogy az jelentős hatást gyakoroljon az intézmény pénzügyi helyzetére.
29. Azokban az esetekben, amelyekben az illetékes hatóság úgy dönt, hogy az intézménynek 3 hónapnál hosszabb időt biztosít a határértékek megsértésének orvoslására és az 575/2013/EU rendelet 395. cikkének (1) bekezdése szerinti határértékeknek való újbóli megfelelésre, az illetékes hatóság által megfelelőnek ítélt időnek arányosnak kell lennie a határértékek gyors helyreállításával.
30. Az újbóli megfeleléshez biztosított idő mindenestre nem haladhatja meg az egy évet. Kivételesen, amennyiben a határértékek megsértésének konkrét körülményei és a 4.4 szakaszban említett megfelelési tervben szereplő intézkedések mást indokolnak, az illetékes hatóság biztosíthat egy évnél hosszabb időt a határértékek megsértésének orvoslására. Ez azonban nem lehet általános gyakorlat.
31. Az újbóli megfeleléshez biztosított megfelelő idő meghatározása érdekében az illetékes hatóságnak az értékelés során legalább a következő tényezőket kell figyelembe vennie:
 - a. a határértékek intézmény általi korábbi megsértésének esetei;
 - b. a határértékek megsértése bejelentésének gyorsasága;
 - c. a határértékek megsértésének oka(i);
 - d. a határértékek megsértésének rendszerszintű jellege, összetettsége és nagyságrendje;
 - e. az intézmény átfogó pénzügyi helyzetére gyakorolt lehetséges hatása;
 - f. az általános kockázatkoncentráció az intézmény banki könyvében a különböző ügyfelek között;
 - g. az ügyfél vagy kapcsolatban álló ügyfelek csoportjának típusa és hitelképessége;
 - h. a határértékek megsértésének orvoslása érdekében már végrehajtott intézkedések.

A határértékek intézmény általi korábbi megsértésének esetei

32. Az illetékes hatóságnak figyelembe kell vennie a határértékek intézmény általi korábbi megsértésének eseteit, valamint az ezekben az esetekben az újbóli megfelelés érdekében elfogadott intézkedések hatókörét. Az illetékes hatóságnak a határértékek ismételt megsértése

esetén értékelnie kell különösen, hogy a határértékek új megsértése ugyanazon okból következett-e be, mint amelyet a korábbi esetekben azonosítottak.

A határértékek megsértése bejelentésének vagy az újbóli megfelelést szolgáló korrekciós intézkedéseknek a gyorsasága

33. Amennyiben az intézmény indokolatlanul késlelteti a határértékek megsértésének bejelentését, az illetékes hatóság mérlegelheti, hogy az intézménynek rövidebb időt biztosítson az újbóli megfeleléshez.

A határértékek megsértésének oka(i) vagy ismétlődő jellege, összetettsége és nagyságrendje

34. Az illetékes hatóságnak értékelnie kell a határértékek megsértésének okait, valamint értékelnie kell az intézményre gyakorolt lehetséges hatásnak az adott időpontban, valamint a jövőre nézve fennálló jelentőségét.

35. Az illetékes hatóság további információkat kérhet, amennyiben a határértékek megsértésének okai összetettek.

Az intézmény átfogó pénzügyi helyzete

36. Az illetékes hatóságnak vizsgálnia kell, hogy az intézmény szavatolótőke-követelményeknek (elsődleges alapvető tőke megfelelési mutató, alapvetőtőke-megfelelési mutató, teljesítőke-megfelelési mutató) való megfelelése jóval a minimális szint fölött van-e.

Az általános kockázatkonzentráció az intézmény banki könyvében a különböző ügyfelek között

37. Az illetékes hatóságnak vizsgálnia kell az intézmény kockázatkezelési gyakorlatainak megfelelőségét és a diverzifikációval kapcsolatos megközelítését.

Az ügyfél típusa és hitelképessége

38. Az illetékes hatóságnak figyelembe kell vennie az ügyfél típusát és hitelképességét. Értékelnie kell, hogy az érintett ügyfélnek vagy az egymással kapcsolatban álló érintett ügyfelek csoportjának (amennyiben elérhető) lehetséges nemteljesítése és az abból következő veszteség a minimumkövetelmények alá csökkentheti-e a szavatolótőke-mutatókat.

A határértékek megsértésének orvoslása érdekében már végrehajtott intézkedések

39. Az illetékes hatóságnak vizsgálnia kell az intézmény által már végrehajtott intézkedéseket, tekintettel különösen arra, hogy egyes ilyen intézkedések esetleg megkönnyíthetik a megfeleléshez való gyors visszatérést.

4.4 Az 575/2013/EU rendelet 395. cikkének (1) bekezdése szerinti határértékeknek az intézmény általi belátható időn belül történő újbóli megfelelés érdekében hozandó intézkedések

40. Amennyiben az illetékes hatóság 3 hónapnál hosszabb időt biztosított az intézménynek az 575/2013/EU rendelet 395. cikkének (1) bekezdése szerinti határértékeknek való újbóli megfelelésre, az intézménynek a határértékeknek belátható időn belül történő újbóli megfelelésre irányuló megfelelési tervet kell benyújtania.

41. A megfelelési tervnek legalább a következőkre kell kiterjednie:
- a. az érintett kitétség(ek) csökkentésére irányuló intézkedések;
 - b. szükség esetén az intézmény szavatolótőkájének növelésére irányuló intézkedések;
 - c. a belső kockázatkezelési és kontroll eljárások megerősítésére irányuló intézkedések;
 - d. az intézmény megfelelési politikájának esetlegesen szükséges módosításai;
 - e. az intézkedések megfelelő időben történő végrehajtásának biztosítására szolgáló megfelelő eljárások; és
 - f. az intézkedések végrehajtásának részletes ütemterve, ideértve az újbóli megfelelés tervezett időpontját is.
42. Az intézmény által javasolt intézkedések között szerepelnie kell a megfelelési terv eredményes és időszerű végrehajtásához kapcsolódó esetleges kockázatok vagy akadályok leírásának.
43. Az illetékes hatóságnak értékelnie kell az intézkedések megfelelőségét, elégségességét és megvalósíthatóságát a tekintetben, hogy stabil és folyamatos módon biztosítsák a belátható időn belül történő újbóli megfelelést, valamint azt, hogy a részletes ütemterv megfelelő és teljesíthető-e.
44. Amennyiben az illetékes hatóságnak jelentős aggályai vannak az intézkedéseket illetően, haladéktalanul tájékoztatnia kell az intézményt.
45. Az intézménynek haladéktalanul tájékoztatnia kell az illetékes hatóságot, amennyiben egyes előirányzott intézkedések nem valósíthatók meg a tervezettek szerint. Az illetékes hatóságnak szorosan figyelemmel kell kísérnie az intézkedések végrehajtását annak érdekében, hogy meggyőződjön a megfeleléshez való eredményes és belátható időn belül történő visszatérésről. Figyelemmel kell kísérnie különösen, hogy a különböző mérföldköveket teljes mértékben teljesítették-e. Amennyiben az intézmény bizonyos mérföldköveket nem ér el, az illetékes hatóságnak elő kell írnia az intézmény számára, hogy megfelelően orvosolja ezeket a hiányosságokat.
46. Az illetékes hatóság általi figyelemmel kísérés gyakoriságának és intenzitásának a határértékek megsértésének okára és méretére, az intézményre gyakorolt lehetséges hatására, valamint a megfelelési terv sajátosságaira és a 3 hónapnál rövidebb időszakok alatt hozott intézkedésekre tekintettel megfelelőnek és arányosnak kell lennie. A figyelemmel kísérés során az intézmény által szolgáltatott rendszeres információk alapján figyelembe kell venni az érintett kitétség(ek) alakulását is. Az illetékes hatóságnak további információkat kell kérnie, amikor erre szükség van.
47. Az illetékes hatóságnak döntenie kell arról, hogy az intézménynek le kell-e folytatnia a belső kontroll- és kockázatkezelési eljárásokra vonatkozó belső vagy külső ellenőrzést, amelynek eredményeit közölni kell mind az intézmény vezető testületével, mind az illetékes hatósággal, továbbá ezen döntését közölni kell az intézménnyel.
48. Az illetékes hatóságnak rendelkeznie kell egy standardizált és dokumentált eljárással, amely az annak ellenőrzésére vonatkozó szükséges lépéseket leíró világos utasításokat tartalmazza, hogy

a határértékek megsértését bejelentő intézmények belátható időn belül visszatérnek-e a megfeleléshez.

49. Az intézményeknek az EBH belső irányításról szóló iránymutatásaival összhangban biztosítaniuk kell, hogy vezető testületük felügyelje és figyelemmel kísérje az 575/2013/EU rendelet 395. cikkének (1) bekezdése szerinti határértékeknek való, belátható időn belül történő újbóli megfelelés biztosítás érdekében hozott intézkedések végrehajtását.